

Vergaderjaar 2018–2019

25 657

Persoonsgebonden Budgetten

Nr. 304

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 december 2018

Met deze brief informeer ik uw Kamer over een aantal pgb-onderwerpen waarover ontwikkelingen zijn te vermelden, te weten de structurele oplossingen voor de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml), het derdenbeding en de 5-minutendeclaratie in het Zvw-rgb.

Wml

In een eerdere brief van 24 november 2017¹ heb ik u geïnformeerd over het effect van de wijziging per 1 januari 2018 van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml) op zorgovereenkomsten van budgethouders. Sinds 2018 geldt het recht op wettelijk minimumloon en de minimumvakantiebijslag voor alle personen die tegen beloning arbeid verrichten op basis van een overeenkomst van opdracht, tenzij deze arbeid wordt verricht in de uitoefening van een bedrijf of in de zelfstandige uitoefening van een beroep.

Ik heb daarbij aangegeven dat ik van mening ben dat zorg en ondersteuning die vanuit sociale en morele overwegingen wordt verricht, zoals een vriendendienst of vrijwillige hulp in familieverband, niet direct aangemerkt zou moeten worden als een arbeidsrelatie. Door de Minister van SZW is daarom in het Besluit minimumloon en vakantiebijslag een tijdelijke uitzondering gemaakt voor de betaling van het minimumloon voor een beperkte groep budgethouders en zorgverleners, die tevens naaste familie zijn². Deze uitzonderingsgroep heeft reeds bestaande zorgovereenkomsten in de vorm van een overeenkomst van opdracht, die niet voldoen qua tarief aan het wettelijk minimumloon en minimum

¹ Brief van 24 november 2017 over wijziging Wml in relatie tot pgb (Kamerstuk 25 657, nr. 294)

² Besluit van 20 december 2017, houdende wijziging van het Besluit minimumloon en minimumvakantiebijslag inzake een tijdelijke uitzondering van het wettelijk minimumloon voor een bestaande groep zorgverleners met een familierelatie in verband met bijzondere omstandigheden (Stb. 2017, nr. 506)

vakantiebijslag. Omdat sprake is van een overeenkomst van opdracht moet het minimumloon worden betaald, ook al gaat het om een familie-relatie.

De uitzondering zou in eerste instantie gelden tot 1 januari 2019, maar is verlengd tot 1 mei 2019³. Onderwijl is gewerkt aan een structurele oplossing om de verstrekking van vergoedingen voor informele hulp (burenhulp, vriendendiensten en hulp aan familie) zo te regelen dat er niet onbedoeld een arbeidsrelatie ontstaat op grond waarvan het minimumloon zou moeten worden betaald.

Onlangs heb ik een ministeriële regeling opgesteld welke gemeenten de mogelijkheid biedt aan budgethouders om een hulp uit het sociaal netwerk, waaronder ook de familierelatie, een tegemoetkoming te geven. In de Regeling Jeugdwet en de Uitvoeringsregeling Wmo 2015 wordt het mogelijk gemaakt om vanuit het persoonsgebonden budget door de SVB een laag bedrag per maand uit te betalen aan personen die informele hulp vanuit de sociale relatie met de budgethouder verlenen. Het betreft een lage symbolische vergoeding van maximaal € 141 euro per maand. Deze vergoeding is overigens aan te merken voor de inkomstenbelasting als inkomsten uit andere werkzaamheden. Daarnaast wordt het mogelijk gemaakt om per maand een forfaitair bepaalde onkostenvergoeding uit te betalen voor levensmiddelen, reiskosten, kleding en schoonmaakmiddelen. Deze beide maatregelen bieden budgethouders een mogelijkheid om hun informele hulp in te zetten zonder dat daarbij sprake is van een arbeidsrelatie. De feiten en omstandigheden van het individuele geval blijven hierbij doorslaggevend.

Budgethouders in de uitzonderingsgroep met pgb uit Wmo of Jeugdwet (dit zijn er ca. 2000) kunnen opteren voor het Wml tarief in hun reguliere zorgovereenkomst, of voor deze nieuwe maatregelen. De tegemoetkomingen kunnen worden verstrekt, indien de gemeente daarvoor de mogelijkheden biedt. Gemeenten die deze maatregelen willen toepassen zullen met de budgethouder per geval kijken naar de individuele situatie van diens informele hulp uit het sociaal netwerk. Er wordt door de SVB een model-verklaring beschikbaar gesteld die bij deze relatie van informele hulp moet worden gehanteerd en die de gemeente moet goedkeuren voordat de SVB tot betaling uit het pgb over kan gaan. Een zorgovereenkomst én een verklaring met daarin dezelfde persoon die informele hulp biedt gaan overigens niet samen.

De nieuwe maatregelen zijn op uitvoerbaarheid getoetst door de SVB en de Belastingdienst en zullen ingaan per 1 mei 2019. Zoals gezegd is de tijdelijke uitzondering verlengd tot 1 mei 2019, zodat ook de uitzonderingsgroep met familierelatie kan opteren voor de nieuwe maatregelen. Dit biedt gemeenten gelegenheid hun beleid aan te passen en biedt SVB voldoende tijd om de nodige voorbereidingen te treffen in de uitvoering.

Voor de Wlz gelden de nieuwe maatregelen hulp uit sociaal netwerk zoals hier beschreven niet. Wel zijn er nodige aanpassingen gedaan. In de Regeling langdurige zorg stond opgenomen dat informele zorgverleners maximaal € 20 per uur of per dagdeel mogen worden betaald. Het maximaal € 20 «per dagdeel» is geschrapt, waarmee dit in lijn is gebracht met de Wml. Daarnaast is met ingang van 1 januari 2019 voor alle zorgovereenkomsten waarop de Wml van toepassing is het declareren van «etmalen» niet meer mogelijk, aangezien dit zelden daadwerkelijk gaat om 24 uur arbeid achtereen.

---

³ Besluit van 18 oktober 2018 tot wijziging van diverse AMvB's van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in verband met technische wijzigingen (Stb. 2018, nr. 404, Artikel XV)

Voor de budgethouders met een zorgovereenkomst waarvoor de Wml sinds 1 januari 2018 al wel van toepassing is, geldt dat zij gedurende het afgelopen jaar door SVB zijn aangeschreven met het verzoek om via een verklaring aan te geven of het tarief dat met de zorgverlener is afgesproken ook inclusief de vakantiebijslag is, aangezien de zorgverlener daar recht op heeft. Tevens dient de zorgverlener expliciet akkoord te gaan met de werkwijze, waarbij de vakantiebijslag periodiek wordt uitgekeerd in plaats van één maal per jaar in mei.

Nog niet alle budgethouders hebben de verklaring ingevuld. De betreffende budgethouders die na herhaalde verzoeken van SVB nog niet hebben gereageerd hebben de gelegenheid nog voor de jaarwisseling deze verklaring af te geven en desgewenst hun tarief aan te passen. Budgethouders zijn afgelopen maanden vanuit een gezamenlijke actie van SVB en zorgkantoren gebeld en geïnformeerd over de consequentie die het niet terugsturen van de verklaring vakantiebijslag kan hebben voor uitbetaling aan de zorgverlener. Ook gemeenten hebben een belactie uitgevoerd. Alle inspanningen zijn erop gericht de budgethouders deze verklaringen te laten afgeven zodat de zorgovereenkomsten conform Wml zijn.

Derdenbeding

Volgens de Regeling derdenbeding⁴ moeten alle zorgovereenkomsten die zijn aangegaan in het kader van het pgb-Wlz per 1 januari 2019 zijn opgesteld volgens een door de Sociale verzekeringsbank (SVB) vastgestelde toepasselijke modelovereenkomst, inclusief een derdenbeding. Dit derdenbeding zorgt ervoor dat het zorgkantoor het terug te vorderen pgb direct bij de zorgaanbieder kan verhalen indien de vordering is ontstaan door toedoen van die zorgaanbieder.

Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en de SVB hebben recent aangegeven, mede door de hoge mate van non-respons van budgethouders, dat het niet lukt om de zorgovereenkomsten die aan bovenstaande nog niet voldoen actief op te vragen en te verwerken voor 1 januari 2019. Overeenkomsten die per 1 januari niet aan bovenstaande voldoen zouden daarmee onrechtmatig zijn. De SVB kan daardoor niet overgaan tot het betalen van de zorgverlener. Deze situatie is onwenselijk. Daarom heb ik het overgangsrecht verlengd tot 1 juli 2019. De Regeling derdenbeding is hierop aangepast⁵.

Daarnaast willen we in het kader van het PGB2.0-systeem een zorgvuldige overgang voor budgethouders en zorgverleners bewerkstelligen. Zorgvuldigheid gaat boven snelheid. Om ook de administratieve lasten te beperken, combineren we het verlengen van het overgangsrecht daarom met het volledig rechtmatig maken van zorgovereenkomsten. Dit zorgt ervoor dat zorgovereenkomsten schoon in het PGB2.0-systeem worden opgenomen. De SVB heeft in 2018 budgethouders in groepen gefaseerd benaderd met een brief met het verzoek om de overeenkomst(en) aan te passen. Dit traject wordt in 2019 voortgezet. Budgethouders die niet op de brief van de SVB reageren worden ook nog telefonisch benaderd en/of komen in aanmerking voor een huisbezoek door het zorgkantoor.

---

⁴ Regeling van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 22 februari 2017, houdende het opnemen van een derdenbeding in een zorgovereenkomst (Strct. 2017, nr. 11464).

⁵ Regeling van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 20 november 2018, houdende verlenging van het overgangsrecht voor het opnemen van een derdenbeding en voor het verplichtstellen van de modelovereenkomst (Strct. 2018, nr. 66610).

5-Minutendeclaratie Zvw-pgb

Tijdens het algemeen overleg wijkverpleging van 14 november jl. is mij gevraagd u te informeren over de 5-minutendeclaratie in de Zvw-pgb (Kamerstuk 29 689, nr. 955). Bij deze doe ik deze toezegging gestand. Zoals ik in antwoord op de, tijdens het VAO wijkverpleging van 11 december 2018, ingediende motie van de leden Geleijnse en Kerstens⁶ heb gemeld, zijn door Zorgverzekeraars Nederland, Per Saldo, Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland en VWS onlangs bestuurlijke afspraken afgesloten over de uitvoering van de Zvw-pgb voor de jaren 2019 tot en met 2021 (Handelingen II 2018/19, nr. 34, VAO Wijkverpleging). Deze bestuurlijke afspraken heb ik op 12 november jl. aan uw Kamer gezonden (Kamerstuk 25 657, nr. 300).

Het onderwerp van de 5-minutendeclaratie is in dat kader besproken. Partijen hebben met elkaar vastgesteld dat meer tijd nodig is om hiervoor een oplossing te vinden. Daarom is hierover in de nieuwe bestuurlijke afspraken nog geen afspraak gemaakt en zijn partijen overeengekomen hierover nader te overleggen. Zodra partijen overeenstemming hebben bereikt over een oplossing, zal ik uw Kamer hierover informeren.

U ontvangt dit jaar nog separaat de agenda pgb, met maatregelen en onderzoeken om het pgb meer toekomstbestendig te maken.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge

---

⁶ Kamerstuk 29 689, nr. 951